

ВІДГУК

офіційного опонента професора, доктора педагогічних наук,
професора кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
ДВНЗ «Ужгородський національний університет» Старости Володимира
Івановича на дисертацію Блажка Олега Анатолійовича «Теоретичні і методичні
засади підготовки майбутніх учителів до профільного навчання хімії учнів
загальноосвітніх навчальних закладів», подану на здобуття наукового ступеня
доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика
навчання (хімія) у спеціалізовану вчену раду Д 26.452.05
в Інституті педагогіки НАПН України

Дисертаційна робота Олега Анатолійовича Блажка присвячена вивченню шляхів підготовки майбутніх учителів до профільного навчання хімії учнів закладів середньої освіти і кінцева мета даного дослідження полягає в розробленні й обґрунтуванні теоретичних і методичних засад підготовки студентів педагогічних вишів до даного виду професійної діяльності.

Актуальність теми дисертаційної роботи та її зв'язок з державними або галузевими науковими програмами, пріоритетними напрямками розвитку науки. Загальна характеристика роботи.

Реформування системи національної освіти, запровадження профільного навчання у закладах загальної середньої освіти зумовлює проведення наукових досліджень щодо пошуку підходів у підготовці педагогічних кадрів нового покоління, конкурентоспроможних фахівців, які здатні до саморозвитку і самовдосконалення в професійній діяльності, ефективно працювати в умовах сучасної школи.

Тема органічно пов'язується з державними та галузевими нормативно-правовими документами, наприклад, Законами України «Про освіту» (2017), «Про вищу освіту» (2014), «Про загальну середню освіту» (1991), Концепції безперервної базової хімічної освіти (1993), Концепції загальної середньої освіти (2001), Концепції хімічної освіти у 12-річній школі (2001), Концепції профільного навчання в старшій школі (2003, 2009), Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року (2013) тощо.

Проте, як показує дисертант, цілісних досліджень методичної підготовки майбутніх учителів до профільного навчання хімії учнів закладів загальної середньої освіти в Україні дотепер не було проведено, вітчизняними вченими вивчалися лише деякі аспекти підготовки вчителя хімії до майбутньої професійної діяльності. Це доводить, що **обрана тема на сьогодні розкрита частково і вимагає подальшого дослідження.**

Дисертаційна робота виконана відповідно до плану науково-дослідної роботи Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського за темою «Теоретико-методичні засади формування загально-педагогічної компетентності сучасного вчителя в контексті становлення

європейського простору вищої освіти» (державний реєстраційний номер 0115U002571).

Актуальність теми підтверджується також довідками про впровадження положень дисертаційної роботи в освітньому процесі Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Отже, робота є актуальною, новою та перспективною, відповідає сучасним науковим напрямкам у галузі педагогічних наук.

Аналіз змісту дисертації. Дисертація складається з анотації, вступу, п'яти розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел, додатків (11 додатків на 49 сторінках). Загальний обсяг дисертації – 485 сторінки, з них 379 сторінок основного тексту. Опрацьовано значну кількість літературних джерел (508 найменувань, з них 10 – мовами країн Європейського Союзу). Дисертація добре ілюстрована і містить 32 таблиці та 29 рисунків.

У **вступі** обґрунтовано актуальність обраного напрямку дослідження; коректно визначено мету, об'єкт, предмет, завдання дослідження тощо, висвітлено зв'язок роботи з державними та галузевими нормативно-правовими документами та науковими програмами і планами; указано методи дослідження; розкрито концепцію, наукову новизну, практичне значення одержаних результатів, наведено відомості про особистий внесок здобувача, апробацію та впровадження результатів, структуру та обсяг дисертації.

У першому розділі **«Сутність та генеза профільного навчання хімії у закладах загальної середньої освіти»**, який містить три підрозділи, проаналізовано державні та галузеві нормативно-правові документи, психолого-педагогічну та науково-методичну літератури щодо з'ясування сутності, змісту та структури організації профільного навчання у закладах загальної середньої освіти (п. 1.1); визначено основні етапи становлення профільного навчання хімії (п. 1.2); охарактеризовано зміст хімічної компоненти інваріантної та варіативної складових освітньої галузі «Природознавство» у старшій профільній школі (п. 1.3).

На основі аналізу наукових праць учених здобувачем обґрунтовано зроблено висновок, що профільне навчання як вид диференційованого навчання є складним педагогічним явищем, в якому можуть виділятися різні аспекти (організаційний, змістовий та інші) освітнього процесу. Заслуговує на увагу висвітлений погляд на профільне навчання з позиції потреб суспільства – як засіб соціалізації молоді та її підготовки до майбутньої професійної діяльності, а також узагальнення щодо сутності профільного навчання, яке ґрунтується на особистісно орієнтованому підході, за якого учень стає головним суб'єктом освітнього процесу (п. 1.1).

Базуючись на проведеному ретроспективному аналізі проблеми профільного навчання хімії у закладах середньої освіти України в п.1.2 О. А. Блажком виділено основні його етапи і вдало представлено графічно (дисертація, рис. 1.2), зроблено висновок, що окремі спроби профільного навчання хімії мали місце в системі загальної середньої освіти на всіх етапах розвитку методики навчання хімії, але не набули масового характеру, проте вітчизняний досвід впровадження профільного навчання хімії є підґрунтям для його здійснення в сучасній профільній середній освіті.

Обґрунтовано проведено аналіз особливостей структури інваріантної та варіативної складових хімічної компоненти освітньої галузі «Природознавство» у п.1.3 з належною ілюстрацією формі таблиць, зроблено висновок про необхідність модернізації методичної підготовки майбутніх учителів хімії. Схвально, що автором зазначено способи підвищення мотивації учнів до навчання, наприклад, у табл. 1.5, де наведено орієнтовний зміст варіативної складової курсу хімії для різнопрофільних класів.

У другому розділі **«Підготовка майбутніх учителів до профільного навчання хімії учнів закладів загальної середньої освіти як педагогічна проблема»**, який містить 4 підрозділи, проаналізовано нормативно-правові основи підготовки майбутніх учителів хімії у закладах вищої освіти України (п.2.1), висвітлено вітчизняний і зарубіжний (Польща, Словаччина, Угорщина) досвід такої підготовки (п.2.2), враховано сучасний стан і тенденції розвитку національного та європейського освітнього простору і на цій основі розроблено освітньо-професійні програми бакалаврського та магістерського рівнів для спеціальності 014.06 Середня освіта (Хімія) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, а також визначено перелік основних фахових компетентностей.

В п. 2.3 обґрунтовано з'ясовано сутність понять «готовність», «готовність до педагогічної діяльності» та «готовність вчителя до профільного навчання». Під готовністю майбутніх учителів до профільного навчання хімії О. А. Блажко розуміє складне, інтегроване структурне утворення особистості, що включає фундаментальні хімічні, психолого-педагогічні, методичні знання, уміння та навички, сукупність переконань, мотивів і потреб, емоційно-вольових якостей, які необхідні для навчання хімії учнів старшої профільної школи. Надалі в п.2.4 у структурі готовності майбутніх учителів хімії до профільного навчання учнів закладів середньої освіти здобувачем логічно виокремлено і вдало охарактеризовано мотиваційний, змістовий, процесуальний та рефлексивний компоненти (дисертація, табл. 2.1), також відповідні критерії, показники такої готовності та рівні їх сформованості (елементарний, репродуктивний, продуктивний та творчий).

У третьому розділі **«Теоретичні засади методичної підготовки майбутніх учителів до профільного навчання хімії учнів закладів загальної середньої освіти»**, який включає 4 підрозділи, здобувачем чітко обґрунтовано й деталізовано сутність концептуальних положень методичної підготовки майбутніх учителів хімії профільної школи у закладах вищої освіти з урахуванням реформування освітньої системи України в умовах інтеграції у

європейський освітній простір (п. 3.1), в п. 3.2 запропоновано основні методологічні підходи (системний, акмеологічний, аксіологічний, компетентнісний, діяльнісний, інтегративний та особистісно орієнтований), в п.3.3 визначено відповідні загально дидактичні та конкретно-методичні принципи такої підготовки. Вдало представлено розроблену методичну систему підготовки майбутніх учителів до профільного навчання хімії (авторепат, рис. 1; дисертація, рис. 3.2), яка представлена цільовим, мотиваційним, змістовим, процесуальним та результативно-оцінювальним складниками. Зазначені складники чітко охарактеризовано. Наприклад, заслуговує на позитивну оцінку наведений у структурі розробленої методичної системи цілий спектр традиційних та інноваційних методів навчання, які надалі деталізовано в четвертому розділі і показано їх використання в процесі професійної підготовки майбутніх учителів (пояснення, розповідь, бесіда, демонстрування, ілюстрування, хімічний експеримент, розв'язування ситуаційно-методичних та розрахункових задач, мікровикладання тощо).

У четвертому розділі **«Методична система підготовки майбутніх учителів до профільного навчання хімії учнів закладів загальної середньої освіти»** (містить 8 підрозділів) здобувачем розкрито зміст спеціально-методичної підготовки майбутніх учителів до профільного навчання хімії учнів закладів загальної середньої освіти (п.4.1); особливості організації аудиторних навчальних занять (п.4.2); самостійної навчальної діяльності (п.4.3) та науково-дослідної роботи студентів (п.4.6); використання навчально-методичного комплекту (п.4.4) та інформаційно-комунікаційних технологій (п.4.5); значення педагогічної практики (п.4.7) та вимірювання й оцінки результатів навчання (п.4.8) як складових системи підготовки майбутніх учителів до профільного навчання хімії учнів закладів загальної середньої освіти.

Розроблені здобувачем навчально-методичні комплекти та електронні навчально-методичні комплекси з навчальних дисциплін «Методика навчання хімії у старшій профільній школі» та «Методика організації допрофільної підготовки з хімії учнів основної школи», нашу думку, являються надзвичайно важливими для реалізації концепції дослідження, сучасним і якісним навчально-методичним забезпеченням підготовки майбутніх учителів до профільного навчання хімії учнів закладів загальної середньої освіти. Особливої уваги заслуговує обґрунтований поняттєво-термінологічний апарат дослідження щодо тлумачення таких дефініцій як «ситуаційно-методична задача», «мікровикладання», «індивідуальне навчально-дослідне завдання», «навчально-методичний комплект» та інші.

Всі матеріали даного розділу логічно витікають і базуються на попередніх розділах з урахуванням освітніх стандартів, вимог ринку праці тощо, представлені детально і це уможливило їх практичне використання на різних рівнях (всеукраїнському, університетському, особистісному) у процесі підготовки майбутніх учителів до профільного навчання хімії учнів закладів загальної середньої освіти. Схвально, що поряд з традиційними методами навчання було використано інтерактивні та інформаційно-комунікаційні

технології, наведено численні приклади розв'язування ситуаційно-методичних задач, мікрОВикладання, «Ажурна пилка», «Метод ПРЕС» і т.п., посилання автора на електронний ресурс щодо окремих дослідів; зразки індивідуальних навчально-дослідних завдань (п.4.3), ілюстрації електронних засобів навчання рис.4.6-4.13 тощо. Заслуговує на позитивну оцінку зв'язок наведених матеріалів з відповідними додатками А-З.

У п'ятому розділі «**Результати дослідно-експериментальної роботи з підготовки майбутніх учителів до профільного навчання хімії учнів закладів загальної середньої освіти**», що містить три підрозділи, в п. 5.1 висвітлено організацію та хід дослідно-експериментальної роботи, а в п. 5.2, п.5.3 детально схарактеризовано результати констатувального, пошукового, формувального етапів педагогічного експерименту та їх аналіз.

На наш погляд, експериментальна частина роботи заслуговує високої оцінки, оскільки досягнуто головну мету формувального етапу педагогічного експерименту, що полягала в перевірці результативності методичної системи підготовки майбутніх учителів до профільного навчання хімії учнів закладів загальної середньої освіти та підтверджено достовірність кількісного і якісного аналізу його результатів. Перевіркою за допомогою критерію Крамера-Уелча та критерію однорідності χ^2 (критерій Пірсона) об'єктивно і надійно встановлено, що за всіма компонентами готовності (змістовий, мотиваційний, процесуальний та рефлексивний компоненти) результати дослідження є достовірними, а педагогічний ефект змін під час формувального етапу експерименту обумовлений використанням розробленої методичної системи підготовки майбутніх учителів хімії, оскільки різниця між досліджуваними групами за результатами початкового та заключного зрізу є статистично значуща стосовно усіх компонентів готовності.

Таким чином, на основі отриманих результатів теоретичної та експериментальної роботи можна стверджувати, що методологія дослідження правильна, концепція дослідження є результативною, визначені завдання реалізовано, мету досягнуто, отримані наукові положення мають важливе значення для теорії та методики навчання, зокрема, вирішення проблеми підготовки майбутніх учителів до профільного навчання хімії учнів закладів загальної середньої освіти.

Окремо зазначимо цінність і різноманітність додатків, які органічно пов'язані зі змістом дисертації, доповнюють та розширюють її.

Висновки до кожного розділу, а також загальні висновки дисертації чітко відображають значний обсяг виконаної наукової роботи згідно визначених завдань, якість отриманих дисертантом результатів, їхню наукову новизну та практичну значущість, зорієнтованість на майбутні розробки.

Обґрунтованість наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих в дисертації. Наукова новизна одержаних результатів.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, які сформульовані у дисертаційній роботі О. А. Блажком забезпечена комплексним підходом автора до досліджень, зокрема чітким плануванням, адекватністю

застосованих методів поставленим цілям роботи, коректним використанням сучасних методів дослідження та статистичною обробкою одержаних результатів.

Достовірність результатів роботи щодо розроблених теоретичних і методичних підготовки майбутніх учителів до профільного навчання хімії учнів загальноосвітніх навчальних закладів не викликає сумніву, адже вони підтверджені результатами тривалого педагогічного експерименту.

Характеризуючи наукову новизну, О. А. Блажко наводить встановлені в ході дослідження нові факти та ідеї, які розкривають концепцію наукової роботи, а також, що удосконалено та набуло подальшого розвитку. Зокрема, автором **вперше** на основі цілісного наукового аналізу **обґрунтовано концепцію та розроблено методичну систему** підготовки майбутніх учителів до профільного навчання хімії учнів закладів загальної середньої освіти; **визначено компоненти готовності** майбутніх учителів до профільного навчання хімії (мотиваційний, змістовий, процесуальний, рефлексивний), рівні її сформованості (елементарний, репродуктивний, продуктивний, творчий) та **розроблено** відповідні критерії й показники; **укладено** перелік рекомендованих фахових компетентностей, сформованість яких визначає готовність майбутніх учителів до профільного навчання хімії учнів закладів загальної середньої освіти тощо.

Запропоновані автором висновки (автореферат с. 4-6, дисертація с. 30-33) щодо наукової новизни і теоретичного значення дослідження, а також загальні висновки (автореферат с. 24-27, дисертація с. 374-379) на нашу думку, є об'єктивними і з ними повністю погоджуємось, оскільки відповідають поставленим завданням, містять наукові положення в контексті досліджуваної проблеми.

Дисертаційна робота має логічну послідовність і повністю відповідає поставленій меті та завданням, що свідчить про належну компетентність О. А. Блажко щодо науково-педагогічних розвідок з обраної теми дослідження. Наведені в дисертаційній роботі теоретичні обґрунтування та експериментальні дослідження виконані на належному науковому рівні.

Новизна дослідження забезпечується цілісним підходом до вирішення актуальної проблеми теорії і методики навчання хімії – забезпечення профільної хімічної освіти кваліфікованими педагогічними працівниками; О. А. Блажком у ході проведеного дослідження здійснено теоретичне узагальнення та запропоновано нове вирішення зазначеної проблеми шляхом обґрунтування методичної системи й розроблення навчально-методичного забезпечення підготовки майбутніх учителів до профільного навчання хімії учнів закладів загальної середньої освіти.

Досліджувана проблема є також **перспективною**, оскільки її вирішення передбачає підготовку висококваліфікованих майбутніх учителів до профільного навчання хімії учнів закладів загальної середньої освіти, які здатні до професійної діяльності в сучасних умовах.

Узагальнення одержаних автором результатів з урахуванням їх **наукової**

новизни є підставою для визнання дисертаційної роботи О. А. Блажка як такої, в якій вирішено поставлену наукову мету, що полягає в науковому обґрунтуванні теоретичних і методичних засад підготовки майбутніх учителів до профільного навчання хімії учнів закладів загальної середньої освіти. Отже, за **критерієм наукової новизни** дисертаційне дослідження О. А. Блажка можна схарактеризувати як таке, що містить нові науково обґрунтовані теоретичні положення та практичні рекомендації щодо підготовки майбутніх учителів до профільного навчання хімії учнів закладів загальної середньої освіти, які раніше не були зафіксовані в науці та практиці.

Повнота викладених основних результатів дисертації у наукових виданнях з урахуванням встановлених вимог. Ідентичність змісту автореферату та основних положень дисертації.

Результати дисертаційної роботи О. А. Блажка достатньо повно висвітлені у наукових працях автора і представлено в 50 публікаціях, з них 45 – одноосібні. Основні наукові результати дисертації представлені в 1 монографії та 22 статтях, 20 з яких опубліковано в наукових фахових виданнях України (5 з них включені до наукометричної бази Index Copernicus) і 2 – у зарубіжних наукових періодичних виданнях з педагогічних наук. За темою дисертації опубліковано 27 наукових праць, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації: 7 навчальних посібників, 3 навчальні програми, 17 тез і матеріалів науково-практичних конференцій.

Аналіз їх змісту дає підстави зробити висновок про те, що в опублікованих працях висвітлена концепція дослідження, викладені його результати і рекомендації щодо їх упровадження в практику підготовки майбутніх учителів. Обсяг друкованих праць та їх кількість відповідають вимогам МОН України щодо публікації основного змісту дисертації на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук.

Зміст автореферату (тема, головний задум, основна проблематика, хід дослідження тощо) відображає основні положення дисертаційного дослідження.

Результати досліджень достатньо широко **апробовано** і знайшли схвалення на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях.

Матеріали кандидатської дисертації (спеціальність 13.00.02 – теорія та методика навчання (хімія) захищена у 2006 році.) не включені автором до положень докторської дисертації.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в тому, що розроблено й упроваджено у підготовку майбутніх учителів хімії кількох вищів навчальних програм та навчально-методичних комплектів з дисциплін «Методика навчання хімії у старшій профільній школі», «Методика організації допрофільної підготовки з хімії учнів основної школи», а також відповідних електронних навчально-методичних комплексів.

Схвально, результати дослідження були використані під час розроблення освітньо-професійних програм бакалаврського та магістерського освітніх рівнів

для спеціальності 014.06 Середня освіта (Хімія) освітньої галузі 01 Освіта / Педагогіка.

Заслуговує на особливу увагу, що на базі кафедри хімії та методики навчання хімії Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського започатковано проведення щорічної Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні питання підготовки майбутніх учителів хімії: теорія і практика» (2014-2018 р.р.). Позитивно, що в конференції приймають участь також і зарубіжні учасники.

Таким чином, здійснені у дослідженні обґрунтування теоретичних і методичних засад підготовки майбутніх учителів до профільного навчання хімії учнів закладів загальної середньої освіти, розроблення й упровадження у підготовку майбутніх учителів хімії кількох вищів навчальних програм та навчально-методичних комплектів, запропонованої авторської методики, визначають **наукову новизну і практичну значущість** результатів проведеної роботи.

Зауваження, питання та побажання до змісту дисертаційної роботи та її оформлення.

Відзначаючи високий кваліфікаційний рівень виконаного дослідження, визначимо низку дискусійних питань, які потребують пояснень і уточнень, зокрема:

1. Надаючи чільної уваги аналізу стану й перспектив розвитку профільного навчання автором використано широкий спектр нормативно-правових документів, серед яких згадується і Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті (дисертація, с. 70, с.101). Доречно було б доповнити пропоновані переліки прийнятим надалі стратегічним документом «Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року», яка згадується в рукописі тільки раз на початку в п. 4.5.

2. Важливим аспектом підготовки майбутніх учителів є формування вміння **складати навчальні завдання**. Позитивно, що четверте завдання екзаменаційного білету передбачало застосування знань і умінь, оскільки вимагало від студентів **запропонувати** завдання, запитання та задачі для конкретної теми шкільного курсу хімії з метою організації пізнавальної діяльності учнів, або контролю знань (с.319 рукопису). Складання хімічних задач згадується в рукописі (с.218) під час практичних та лабораторних занять першого змістового модуля «Організація профільного навчання хімії у старшій школі», а також на с. 202 зазначено «Визначаємо основні вимоги, які ставляться до задач та вправ з варіативною складовою навчання хімії, характеризуємо способи їх складання». Проте не деталізовано в рукописі ні вимоги, ні способи такого складання, чи посилання на відповідні джерела. Тому в подальших дослідженнях доцільно звернути увагу на цей аспект підготовки майбутніх учителів хімії. Відповідно доречно зробити такі доповнення: «Курси вивчення методів розв'язування хімічних задач» (с.213, 465) назвати «Курси вивчення методів розв'язування та складання хімічних задач», а також доповнити відповідні вимоги до знань та вмінь майбутніх учителів у навчальних

програмах та методиках, змісті поставлених завдань і т.п. (напр. на с.204, 205, 251, 256, 478 тощо).

3. Правильно зазначено автором (дисертація, с. 143, автореферат с. 12), що рефлексивний компонент «характеризується: сформованістю у педагогічного працівника умінь аналізувати освітній процес з хімії у старшій профільній школі та його результати; здатністю аналізувати й оцінювати результати власної професійної діяльності у профільній школі; наявністю рефлексивних здібностей та умінь самодіагностики, самокорекції, самоаналізу, саморегуляції тощо», проте у пропонованому змісті показника рефлексивного компоненту є незначна різниця: «здатність до самоаналізу» (автореферат, рис. 1); «здатність до самоаналізу власних дій щодо організації профільного навчання хімії» (дисертація, табл.2.1); «здатність до самоаналізу та аналізу» (дисертація, рис. 3.2).

4. Автором дуже вдало наведено використання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань (п. 4.3). Проте, на нашу думку, ряд завдань достатньо складні за обсягом, наприклад, «Провести порівняльний аналіз підручників з хімії рівня стандарту для 10-11 класу», «Провести порівняльний аналіз підручників з хімії профільного рівня для 10-11 класу». Це надзвичайно цікаво, проте бажано деталізувати параметри такого аналізу.

5. Нам видається, що доцільно навести правильні відповіді до тестових завдань (с.229-231; 309-310; рис.4.14). Наприклад, для тестових завдань на с. 314-318 такі відповіді наведено. Також доречно при можливості пропонувати не три, а чотири відповіді на тестові завдання множинного вибору аналогічно до ЗНО. Деякі завдання неоднозначно можна зрозуміти (с.229-231, №5, 6, або містять неоднозначні відповіді №7).

6. З нашого погляду, у загальних висновках бажано більше деталізувати отримані цікаві результати щодо етапів становлення профільного навчання хімії в загальноосвітніх навчальних закладах України (наприклад, вказати їх тривалість і назву), які вдало висвітлено в п. 1.2. Також доречно було б внести у загальні висновки інформацію про використання статистичних критеріїв Крамера-Уелча та критерію Пірсона χ^2 , за допомогою яких об'єктивно і надійно встановлено, що за всіма компонентами готовності результати дослідження є достовірними, а не тільки за наведеними у висновках відсотками щодо позитивних змін.

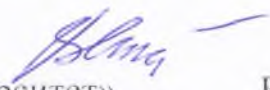
Висловлені зауваження не знижують загального позитивного враження від дисертаційного дослідження, оскільки не стосуються основних положень дисертації, не зменшують теоретичну та практичну значущість виконаної роботи. **Структура дисертації** цілком узгоджується з її назвою, метою і завданням. У цілому, представлена дисертаційна робота виконана з дотриманням усіх нормативних вимог. Стиль викладу матеріалу є науковим, достатньо критичним і коректним.

Загальний висновок. Докладне ознайомлення з дисертаційною роботою, авторефератом та публікаціями дозволяють дійти висновку, що дисертація «Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх учителів до профільного

навчання хімії учнів загальноосвітніх навчальних закладів» є завершеним, фундаментальним, самостійним науковим дослідженням, що має безсумнівне теоретичне та практичне значення для теорії і методики навчання, відповідає вимогам п. 9, 10, 12, 13 «Порядку присудження наукових ступенів» затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24.07.2013 р. зі змінами та доповненнями згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 656 від 19.08.2015 р. щодо докторських дисертацій, Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій» № 40 від 12 січня 2017 р. (зареєстр. в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2017 р. за № 155/30023) та іншим інструктивним вимогам МОН України до докторських дисертацій, паспорту спеціальності, а її автор – Олег Анатолійович Блажко – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора педагогічних наук зі спеціальності 13.00.02 – теорія та методика навчання (хімія).

Офіційний опонент:

професор, доктор педагогічних наук,
професор кафедри загальної педагогіки
та педагогіки вищої школи
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

В.І. Староста

